

خبرنامه علم سنجی

ماهنامه، سال اول، شماره ۹، ۲۵ مرداد ماه ۱۳۹۴

مطالعه ای در حوزه علم سنجی با شاخص های نو

نیکزاد در رساله دکترای خود شاخصهای نویی را در حوزه علم سنجی بیان می کند. چکیده این پژوهش در ذیل آمده است:

هدف کلی این پژوهش، شناخت تحول زیستی مقاله های نویسندگان ایرانی از طریق محاسبه شاخص های گرفته شده از آمار اکچوئری برای فعالیت علمی است. به این منظور، نرخ تولد علمی، مرگ علمی، مرگ نوزاد علمی، امید به زندگی علمی و میزان افزایش طبیعی بر اساس تداوم و گسست در انتشار مقاله توسط افراد در طول زمان، محاسبه شدند. پژوهش حاضر با استفاده از رویکرد ترکیبی هموزن از نوع متوالی (کمی-کیفی) انجام شد. در قسمت کمی از روش کتاب سنجی نویسندگان مقالات ایرانی نمایه شده در پایگاه Web of Science از ابتدا (۱۹۳۱) تا پایان سال ۲۰۱۲ یک بار برای کل موضوعات به صورت یکجا و یک بار برای هفت حوزه موضوعی فناوری زیستی، روانشناسی، مهندسی هوافضا، علوم انسانی، سیاست و خدمات سلامت، علوم رفتاری و شیمی به صورت جداگانه مورد تحلیل قرار گرفتند.

دادهها پس از آماده سازی، با نرم افزارهای علم سنجی تبدیل به یک پایگاه داده رابطه ای شدند و سپس با استفاده از پرسمانهای (پرس و جو) اسکيوال مورد تحلیل قرار گرفتند. در قسمت کیفی مصاحبه های رایانامه ای با ۴۸ نفر از نویسندگان مقاله های ISI حوزه های مختلف برای شناسایی علت های گسست در تولید علم و راهکارهای افزایش تداوم در تولید علم انجام شد.

یافته ها نشان داد که در مجموع در طول دوره مورد بررسی، میانگین نرخ تولد علمی ۰.۷۱٪، نرخ مرگ علمی ۰.۳۰/۱٪، نرخ مرگ نوزادان علمی ۰.۵۷/۶٪، نرخ افزایش طبیعی ۰.۱۴/۱٪ و نرخ امید به زندگی یا طول عمر متوسط علمی ۰.۲/۰۹٪ در سال بوده است.

هفت حوزه مورد بررسی از نظر تمامی این پنج شاخص با هم دارای تفاوت آماری معنادار بودند. وضعیت حوزه شیمی از نظر تعداد مقاله و نویسنده و همچنین شاخصهای امید به زندگی و افزایش طبیعی از سایر حوزه ها بهتر بود. در نتیجه مصاحبه ها،

نه گروه از دلایل گسست شناسایی شدند از جمله دلایل شخصی و خانوادگی، دلایل انگیزشی بیرونی و درونی، دلایل مرتبط با محیط کار، امکانات، ماهیت رشته، دلایل ناشی از فرایند انتشار و برنامه ریزی، و دلایل ناشی از شناخت مجلات. همچنین وجود تفاوت، میان حوزه های موضوعی مختلف از نظر دلایل گسست در تولید علم تأیید شد و پنج دسته راهکار شامل تدارک ملزومات پژوهش، ایجاد انگیزه، تشویق کار گروهی، توانمند سازی و تقویت ایده پروری پیشنهاد شد.

رتبه دانشگاه علوم پزشکی سبزوار در نتایج ماه July سال ۲۰۱۵ میلادی نظام رتبه‌بندی

Webometrics

نتایج رتبه‌بندی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در ویرایش ماه جولای ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی جهانی وبومتریक्स اعلام گردید. مبنای این رتبه بندی براساس ۴ شاخص، تعداد صفحات وب دانشگاه، مجموع تعداد فایل‌های Word، Power Point و PDF موجود در وب سایت دانشگاه، تعداد مقالات کیفی دانشگاه قرار گرفته در بین ۱۰٪ مقالات پُراستناد موضوع مربوطه در سایت ScImago و تعداد لینک‌های داده شده به سایت دانشگاه می باشد. بر اساس نتایج اخیر این رتبه بندی، سه دانشگاه علوم پزشکی تهران، شهیدبهشتی و شیراز به ترتیب رتبه‌های اول تا سوم کشوری را در گروه علوم پزشکی کسب نموده‌اند. همچنین دانشگاه‌های علوم پزشکی زاهدان، بابل، ایران، کردستان و شیراز رشد بیش از ۲۵٪ را نسبت به رتبه قبلی خود نشان دادند.

در حال حاضر از ۵۰ دانشگاه علوم پزشکی کشور در این نظام رتبه بندی، ۴۶٪ آنها با بهبود رتبه جهانی همراه بوده اند.

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار با ۲۳٪ رشد در جولای ۲۰۱۵ در رتبه ۴۰ از بین ۵۰ دانشگاه علوم پزشکی

کشور قرار دارد.

نتایج رتبه بندی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بر اساس نظام رتبه‌بندی وبومتریक्स

در جولای سال ۲۰۱۵ میلادی و مقایسه آن با ژانویه ۲۰۱۵ میلادی

(فلش سبز بهبود رتبه و فلش قرمز ↓ پس رفت رتبه دانشگاه را نسبت به دوره قبل نشان می‌دهد)

رتبه کشوری علوم پزشکی	نام دانشگاه علوم پزشکی	رتبه جهانی جولای 2015	رتبه جهانی ژانویه 2015	تفاوت ژانویه و جولای 2015	درصد رشد در جولای 2015
1	دانشگاه علوم پزشکی تهران	↑۳۶۴	↑۳۸۵	۲۱	۵
2	دانشگاه تربیت مدرس*	↓۶۹۵	↑۶۰۳	-۹۲	-۱۵
3	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	↑۹۲۴	↑۹۲۶	۲	۰
4	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	↑۹۳۰	↓۱۲۵۹	۳۲۹	۲۶
5	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	↓۱۱۸۴	↓۱۰۹۴	-۹۰	-۸
6	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	↓۱۲۰۳	↑۱۱۳۸	-۶۵	-۶
7	دانشگاه علوم پزشکی تبریز	↑۱۵۰۲	↓۱۵۴۸	۴۶	۳
8	دانشگاه علوم پزشکی کردستان	↑۱۷۳۵	↑۲۳۶۲	۶۲۷	۲۷
9	دانشگاه علوم پزشکی کرمان	↓۲۱۱۶	↓۱۷۹۹	-۳۱۷	-۱۸
10	دانشگاه علوم پزشکی ابرن	↑۲۱۷۱	۳۱۷۳	۱۰۰۲	۳۲
11	دانشگاه شاهد	↑۲۳۵۶	↓۲۷۶۵	۴۰۹	۱۵
12	دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی بزد	↑۲۳۷۸	↑۲۵۷۶	۱۹۸	۸
13	دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	↓۲۵۶۸	↓۲۵۶۶	-۲	۰
14	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند	↓۲۵۷۶	↑۲۲۸۷	-۲۸۹	-۱۳
15	دانشگاه علوم پزشکی زنجان	↓۲۶۱۷	↑۲۴۸۳	-۱۳۴	-۵
16	دانشگاه علوم پزشکی همدان	↓۲۶۷۴	↓۲۵۷۷	-۹۷	-۴
17	دانشگاه علوم پزشکی مازندران	↓۲۶۹۰	↑۲۶۶۷	-۲۳	-۱
18	دانشگاه علوم پزشکی گیلان	↑۲۹۹۸	↑۳۱۹۱	۱۹۳	۶
19	دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله	↑۳۰۳۰	↑۳۱۴۵	۱۱۵	۴
20	دانشگاه علوم پزشکی اراک	↓۳۱۱۷	↓۲۷۵۶	-۳۶۱	-۱۳
21	دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	↓۳۲۸۲	↑۳۰۷۵	-۲۰۷	-۷
22	دانشگاه علوم پزشکی اردبیل	↓۳۲۹۸	↓۲۴۲۴	-۸۷۴	-۳۶
23	دانشگاه علوم پزشکی توانبخشی	↑۳۳۱۱	↓۳۹۲۹	۶۱۸	۱۶
24	دانشگاه علوم پزشکی کاشان	↑۳۳۳۱	↑۳۳۹۳	۶۲	۲
25	دانشگاه علوم پزشکی گلستان	↑۳۳۷۵	↓۳۴۷۲	۹۷	۳
26	دانشگاه علوم پزشکی بابل	↑۳۴۶۲	↓۵۲۶۲	۱۸۰۰	۳۴
27	دانشگاه علوم پزشکی قزوین	↑۳۶۴۳	↓۳۷۸۷	۱۴۴	۴
28	دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد	↑۳۹۱۷	↑۴۰۰۷	۹۰	۲
29	دانشگاه علوم پزشکی زاهدان	↑۴۲۳۸	↓۶۸۶۹	۲۶۴۱	۳۸
30	دانشگاه علوم پزشکی چندی تاپور اهواز	↓۵۴۳۰	↑۴۶۷۷	-۷۵۳	-۱۶
31	دانشگاه علوم پزشکی ارتش	↓۵۴۸۰	↑۴۱۰۸	-۱۳۷۲	-۳۳
32	دانشگاه علوم پزشکی بوتهپر	↓۵۶۶۱	↑۴۷۱۴	-۹۴۷	-۲۰
33	دانشگاه علوم پزشکی قم	↓۶۱۰۲	↓۴۶۶۹	-۱۴۳۳	-۳۱
34	دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان	↓۶۵۷۴	↓۴۷۶۶	-۱۸۰۸	-۳۸
35	دانشگاه علوم پزشکی یاسوج	↑۶۵۸۸	↓۷۵۱۶	۹۲۸	۱۲
36	دانشگاه علوم پزشکی لرستان	↓۶۸۰۳	↓۵۲۳۱	-۱۵۷۲	-۳۰
37	دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان	↓۷۴۸۸	↑۴۸۲۱	-۲۶۶۷	-۵۵
38	دانشگاه علوم پزشکی ایلام	↓۷۵۳۲	↓۵۴۰۴	-۲۱۲۸	-۳۹
39	دانشگاه علوم پزشکی گناباد	↓۷۶۱۸	↓۵۸۱۳	-۱۸۰۵	-۳۱
40	دانشگاه علوم پزشکی سبزوار	↑۷۶۳۲	↓۹۸۷۵	۲۲۴۳	۲۳
41	دانشگاه علوم پزشکی قسا	↓۸۰۴۲	↓۶۶۷۳	-۱۳۶۹	-۲۱
42	دانشگاه علوم پزشکی سمنان	↑۸۰۵۶	↑۱۰۴۴۴	۲۳۸۸	۲۳
43	دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی	↓۹۳۲۳	↓۶۴۳۱	-۲۸۹۲	-۴۵
44	دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی	↑۹۴۲۵	↓۱۱۹۷۶	۲۵۵۱	۲۱
45	دانشگاه علوم پزشکی شاهرود	↓۹۷۸۴	↓۷۷۰۸	-۲۰۷۶	-۲۷
46	دانشگاه علوم پزشکی زابل	↑۱۰۳۶۴	↓۱۰۴۶۹	۱۰۵	۱
47	دانشگاه علوم پزشکی چهارم	↓۱۰۵۱۷	↓۸۹۳۵	-۱۵۹۲	-۱۸
48	دانشگاه علوم پزشکی البرز	↓۱۰۶۰۰	۱۰۵۱۴	-۸۶	-۱
49	دانشگاه علوم پزشکی دزفول	↑۱۲۵۷۲	↓۱۳۸۴۹	۱۲۷۷	۹
50	دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه	↓۱۴۶۴۴	↑۱۲۷۲۵	-۱۹۱۹	-۱۵

راه اندازی سامانه نرم افزار تولید فهرست منابع (RefGen) در ایران:

سامانه تولید خودکار منابع برون متنی (Reference Generator)

مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری

<http://refgen.ricest.ac.ir/>

سال ۸۹ و ۹۰ وقتی توانستیم خروجی نرم افزار Endnote برای سبک APA فارسی سازی نماییم، فکر میکردیم ابتکار تازه ای برای ماخذ نویسی ماشینی در ایران برداریم هرچند رسم خط فارسی ما را با چالش های بسیار روبرو کرده بود و برای سایر سبک های استنادی مثل ونکوور این پروژه را به راحتی نمی شد انجام داد. بلافاصله مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) نرم افزار پژوهشیار را با توجه به قابلیت های نرم افزار منبع باز زودتر طراحی کرد که این پروژه توانست گام ارزنده دیگری در ماخذ نویسی به کمک نرم افزار در بستر مرورگر موزیلا فراهم کند.

خبر راه اندازی سامانه نرم افزار تولید فهرست منابع (RefGen) توسط مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری (RICeST) از جمله تلاش های ارزنده در این حوزه بر شمرده، زیرا استناد نویسی متون فارسی برای نویسندگان و نیز ناشران دغدغه ای اساسی به شمار می رود و بر این اساس در سامانه نرم افزار تولید فهرست منابع (RefGen) سه هدف اصلی دنبال شده است :

- ۱- تولید خودکار فهرست منابع ۳۰ مجله رتبه دار فارسی
- ۲- تولید خودکار فهرست منابع بر اساس الگوی APA
- ۳- تولید خودکار فهرست منابع بر اساس الگوی APA به فارسی (ترجمه توسط محقق انجام گرفت)

RefGen به عنوان یک کار پژوهشی در مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری طراحی شده است و برای استفاده بهینه از این نرم افزار کاربران لازم است از مرورگر Chrome و یا 10IE استفاده نمایند. از طریق پیوند

<http://refgen.ricest.ac.ir/Default.aspx> استفاده از این نرم افزار تا پایان اذرماه ۱۳۹۴ به صورت رایگان میسر

است.